

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2009/103/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 16 септември 2009 година

относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка

(кодифицирана версия)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 72/166/ЕИО на Съвета от 24 април 1972 г. относно сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за прилагане на задължението за сключване на такава застраховка ⁽³⁾, Втора директива 84/5/ЕИО на Съвета от 30 декември 1983 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки, свързани със застраховките гражданска отговорност при използването на моторни превозни средства (МПС) ⁽⁴⁾, Трета директива 90/232/ЕИО на Съвета от 14 май 1990 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховките „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства ⁽⁵⁾ и Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 май 2000 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства

(Четвърта директива за автомобилното застраховане) ⁽⁶⁾ са били няколкократно съществено изменени ⁽⁷⁾. С оглед постигане на яснота и рационалност посочените четири директиви, както и Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. за изменение на Директиви 72/166/ЕИО, 84/5/ЕИО, 88/357/ЕИО и 90/232/ЕИО на Съвета и Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на застраховка „Гражданска отговорност“ относно използването на моторни превозни средства ⁽⁸⁾ следва да бъдат кодифицирани.

- (2) Застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на използването на моторни превозни средства (застраховка на автомобилистите) е особено важна за европейските граждани, независимо дали са застраховани или са пострадали при произшествие. Тя е от особено значение и за застрахователните предприятия, тъй като представлява голяма част от застрахователните договори, различни от животозастраховането, сключени в Общността. Застраховката на автомобилистите влияе също и на свободното движение на хора и превозни средства. Затова тя следва да бъде ключова цел в действията на Общността в сферата на финансовите услуги, за да подсили и обедини вътрешния пазар в автомобилното застраховане.
- (3) Всяка държава-членка следва да предприеме всички подходящи мерки, за да гарантира, че гражданската отговорност при използването на моторни превозни средства на нейна територия е покрита със застраховка. Покритите вреди, както и условията и правилата на застрахователното покритие, се определят в рамките на тези мерки.
- (4) За да се избегнат възможни грешки при тълкуване на настоящата директива и да се улесни получаването на застрахователно покритие за превозни средства с временни номера, определението за територията, на която обичайно се намира превозното средство, следва да посочва територията на държавата, в която превозното средство е получило регистрационен номер, независимо дали той е временен или постоянен.

⁽¹⁾ ОВ С 224, 30.8.2008 г., стр. 39.

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 21 октомври 2008 г. (все още не публикувано в Официален вестник) и Решение на Съвета от 13 юли 2009 г.,

⁽³⁾ ОВ L 103, 2.5.1972 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 8, 11.1.1984 г., стр. 17.

⁽⁵⁾ ОВ L 129, 19.5.1990 г., стр. 33.

⁽⁶⁾ ОВ L 181, 20.7.2000 г., стр. 65.

⁽⁷⁾ Вж. приложение I, част А.

⁽⁸⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14.

- (5) Едновременно със спазването на общия критерий, според който регистрационният номер определя територията, на която обичайно се намира превозното средство, следва да се предвиди специална разпоредба за произшествия, причинени от превозно средство без регистрационен номер или с регистрационен номер, който не съответства или вече не съответства на превозното средство. В такъв случай и единствено с цел уреждане на застрахователната претенция, за територия, на която обичайно се намира превозното средство, следва да се счита територията, на която е настъпило произшествието.
- (6) Както спрямо превозни средства, обичайно намиращи се на територията на друга държава-членка, така и спрямо превозни средства, обичайно намиращи се в трета държава, но влизачи от територията на друга държава-членка, следва да се прилага забрана за систематични проверки на застраховките за автомобилните превозни средства. Позволените могат да бъдат само несистематични проверки, които не са дискриминационни и се извършват в рамките на контрол, който не цели единствено да провери дали превозното средство е застраховано.
- (7) Премахването на проверките на „зелените карти“ за превозни средства, обичайно намиращи се в една държава-членка, които влизат на територията на друга държава-членка, може да се осъществи въз основа на споразумение между националните застрахователни бюра, според което всяко национално бюро ще гарантира, в съответствие с разпоредбите на националното си законодателство, обезщетение за всички причинени на негова територия от някое от тези превозни средства вреди, за които се дължи обезщетение, независимо дали превозното средство е застраховано или не.
- (8) Такова гаранционно споразумение се основава на предположението, че всички движещи се на територията на Общността моторни превозни средства са покрити от застраховка. Поради това националното законодателство на всяка държава-членка следва да предвижда задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на превозните средства с покритие за цялата територия на Общността.
- (9) Предвиденият в настоящата директива режим би могъл да се разшири и да включи превозни средства, обичайно намиращи се на територията на трета държава, по отношение на която националните бюра на държавите-членки са сключили подобно споразумение.
- (10) Всяка държава-членка следва да има възможност да предвиди дерогация от общото задължение за застраховка по отношение на превозни средства, принадлежащи на определени физически или юридически, публични или частни лица. При произшествия, причинени от такива превозни средства, държавата-членка, предвидила дерогацията, следва да посочи организацията или органа, натоварени с изплащане на обезщетение на пострадалите при произшествия в друга държава-членка. Следва да се гарантира, че дължимото обезщетение се изплаща не само на пострадалите при произшествия, причинени от такива превозни средства зад граница, но и на пострадалите при произшествия и в държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство, независимо дали пребивават на територията на тази държава-членка. Държавите-членки следва също така да гарантират, че списъкът на лица, освободени от задължителна застраховка, и на организациите или органите, натоварени с изплащането на обезщетение на пострадалите при произшествия, причинени от такива превозни средства, са съобщени на Комисията с оглед тяхното публикуване.
- (11) Всяка държава-членка следва да има възможност да предвиди дерогация от общото задължение за застраховане по отношение на определени видове превозни средства със специални номера. В този случай на останалите държави-членки е разрешено да изискват, при влизане на превозното средство на тяхна територия, валидна зелена карта или гранична застраховка, за да се гарантира обезщетяването на пострадалите при произшествия, причинени от тези превозни средства на тяхна територия. Въпреки това, тъй като премахването на граничния контрол в рамките на Общността означава, че не може да се провери дали преминаващи през граница превозни средства са застраховани, обезщетението на пострадалите при произшествия, причинени в чужбина, не може да бъде гарантирано. Следва да се гарантира, че обезщетенията се изплащат не само на пострадалите при произшествия, причинени от тези превозни средства зад граница, но и в самата държава-членка, в която обичайно се намира превозното средство. За тази цел държавите-членки следва да третират пострадалите при произшествия, причинени от тези превозни средства по същия начин както пострадалите при произшествия, причинени от незастраховани превозни средства. Действително, обезщетенията на пострадалите при произшествия, причинени от незастраховани превозни средства, следва да се изплащат от органа за изплащане на обезщетения на държавата-членка, където е настъпило произшествието. Когато органът за изплащане на обезщетения взема участие в полза на пострадалите при произшествия, причинени от превозни средства, по отношение на които е предвидена дерогация, той следва да има възможност да реализира правата си срещу органа на държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство. След определен период за въвеждане и прилагане на тази възможност за дерогация и с оглед на информацията във връзка с нейното прилагане, Комисията следва, ако е необходимо, да внесе предложения за нейната замяна или отмяна.
- (12) Задължението на държавите-членки да гарантират минимални суми на застрахователно покритие представлява важен елемент от защитата на пострадалите. Минималното покритие в случай на телесни увреждания следва да се изчисли така, че да обезщети напълно и справедливо всички пострадалите, получили много сериозни увреждания, като същевременно се вземе предвид ниският брой произшествия с няколко пострадала и малкото произшествия с няколко пострадала, получили много сериозни увреждания в рамките на едно и също произшествие. Следва да се предвиди минимално покритие на пострадал или за претенция. За да се улесни въвеждането на тези минимални покрития, следва да се въведе преходен период. Въпреки това, следва да се предвиди по-кратък период от преходния, в рамките на който държавите-членки следва да увеличат своите минимални покрития, така че да достигнат най-малко половината от предвиденото равнище.

- (13) С цел да се гарантира, че минималното покритие няма да се обезцени във времето, следва да се предвиди клауза за периодично преразглеждане, като за основа се използва европейският индекс на потребителските цени (ЕИПЦ), публикуван от Евростат в съответствие с Регламент (ЕО) № 2494/95 на Съвета от 23 октомври 1995 г. относно хармонизираните индекси на потребителските цени⁽¹⁾. Следва също така да се предвидят процедурни правила относно това преразглеждане.
- (14) Необходимо е да се предвиди, че определен орган ще гарантира, че пострадалият няма да остане без обезщетение, когато превозното средство, което е причинило произшествието, не е застраховано или не е идентифицирано. Важно е да се предвиди, че пострадалият при такова произшествие би могъл да се обърне директно към този орган като първо звено за контакт. На държавите-членки обаче следва да се даде възможност да прилагат определени ограничени изключения по отношение изплащането на обезщетението от този орган и да предвидят, че обезщетяването на имуществени вреди, причинени от неидентифицирано превозно средство, може да бъде ограничено или изключено с оглед на опасността от измама.
- (15) В интерес на пострадалите е последиците от определени клаузи за изключение да бъдат ограничени до отношенията между застрахователя и лицето, отговорно за произшествието. При все това, в случая на откраднати или отнети чрез насилие превозни средства държавите-членки могат да предвидят участието на посочения по-горе орган при обезщетяването на пострадалия.
- (16) За да се намали финансовата тежест за този орган, държавите-членки могат да предвидят прилагането на самоучастие, когато органът изплаща обезщетение за имуществени вреди, причинени от незастраховани или, съответно, откраднати или отнети чрез насилие превозни средства.
- (17) Възможността за ограничаване или изключване изплащането на дължимото обезщетение на пострадалите на основание, че превозното средство не е идентифицирано, не следва да се прилага, когато органът е изплатил обезщетение за сериозни телесни увреждания на пострадал при същото застрахователно събитие, което е причинило имуществени вреди. Държавите-членки могат да предвидят на претърпелите имуществени вреди пострадали да бъде наложено самоучастие с максимален размер, равен на предвидения в настоящата директива. Условието, при които телесните увреждания се считат за сериозни, следва да се определят от националното законодателство или административните разпоредби на държавата-членка, в която е настъпило произшествието. При определяне на тези условия държавата-членка може да вземе предвид, наред с другото, дали увреждането е изисквало болнично лечение.
- (18) В случай на произшествие, причинено от незастраховано превозно средство, органът, който обезщетява пострадалите при произшествия, причинени от незастраховано или неидентифицирано превозно средство, е в по-благоприятна позиция от пострадалия да предяви иск срещу отговорното лице. Следователно следва да се предвиди, че този орган не може да изисква от пострадалия, с оглед той да бъде обезщетен, да доказва, че отговорното лице не е в състояние или отказва да плати.
- (19) В случай на спор между посочения по-горе орган и застраховател на гражданска отговорност относно това кой трябва да обезщети пострадалия при произшествие, държавите-членки, за да избегнат всякакво забавяне на изплащането на обезщетение на пострадалия, следва да гарантират, че една от тези страни е задължена първоначално да изплати обезщетението на пострадалия до разрешаването на спора.
- (20) На пострадалите при произшествия с моторни превозни средства следва да се гарантира съпоставимо третиране, независимо от това къде в Общността е настъпило произшествието.
- (21) На членовете на семейството на застрахования, на водача на превозното средство или на което и да било друго отговорно лице, следва да бъде предоставена закрила, съпоставима с тази на други пострадали, при всички случаи — по отношение на техните телесни увреждания.
- (22) Неимуществените и имуществените вреди, причинени на пешеходци, велосипедисти и други лица на пътя, които не използват моторни превозни средства, които обикновено са „слабата страна“ при произшествия, следва да бъдат покрити от задължителната застраховка на превозното средство, участващо в произшествието, когато те имат право на обезщетение съгласно националното гражданско право. Настоящата разпоредба не засяга гражданската отговорност, нито размера на обезщетението за вреди, причинени при определено произшествие в съответствие с националното законодателство.
- (23) Включването на пътниците в превозното средство в застрахователното покритие е важно постижение на съществуващото законодателство. Постигането на тази цел би било застрашено, ако националното законодателство или някоя договорна клауза, съдържаща се в застрахователната полица, изключат от застрахователното покритие пътниците, които са знаели или би следвало да знаят, че водачът е бил под влияние на алкохол или упоиващо вещество по време на произшествието. Пътникът не винаги е в състояние да оцени правилно нивото на опиянение на водача. Целта да се възпират лицата да не управляват превозно средство под влиянието на алкохол или упоиващи вещества не може да се постигне чрез намаляване на застрахователното покритие на пътниците на моторните превозни средства при произшествие. Обхващането на такива пътници от задължителната застраховка на автомобилистите не засяга отговорността, която те може да носят съгласно приложимото национално законодателство, нито нивото на обезщетение на вредите, претърпени при определено произшествие.
- (24) Всички задължителни застрахователни полици за автомобилисти следва да покриват цялата територия на Общността.

(1) ОВ L 257, 27.10.1995 г., стр. 1.

- (25) Някои застрахователни предприятия включват в застрахователните договори клаузи, според които договорът се прекратява, ако застрахованото превозно средство остане извън държавата-членка, в която е регистрирано, по-дълго от определен период. Тази практика е в противоречие с принципа, заложен в настоящата директива, според който задължителната застраховка на автомобилистите следва да обхваща, въз основа на единна премия, цялата територия на Общността. Следователно следва да се уточни, че застрахователното покритие остава валидно през цялото време на действие на договора, независимо дали превозното средство остава в друга държава-членка през определен период, без да се засягат задълженията съгласно националното законодателство на държавите-членки по отношение на регистрацията на превозните средства.
- (26) В интерес на застрахованото лице всяка застрахователна полица следва да гарантира срещу единна премия във всяка държава-членка покритието, изисквано съгласно нейното законодателство или покритието, изисквано съгласно законодателството на държавата-членка, в която обичайно се намира моторното превозно средство, когато това покритие е по-голямо.
- (27) Следва да се вземат мерки за улесняване на получаването на застраховка, покриваща превозни средства, внасяни от една държава-членка в друга, дори когато превозното средство още не е регистрирано в държавата-членка по местоназначение. Следва да се допусне временна дерогация от общото правило, определящо държавата-членка на риска. За срок от 30 дни от датата, на която превозното средство е било доставено, предоставено на разположение или изпратено на купувача, за държава-членка на риска следва да се счита държавата-членка по местоназначение.
- (28) Всяко лице, което желае да сключи нов застрахователен договор с друг застраховател, следва да бъде в състояние да удостовери събитията и претенциите, възникнали по стария договор. Застрахованият следва да има право по всяко време да изиска удостоверение относно претенциите или липсата на такива, засягащи превозното средство или средства, обхванати от застрахователния договор за период от най-малко последните пет години от съществуването на договорните отношения. Застрахователното предприятие или орган, определен от държавата-членка за представяне на услуги по задължително застраховане или предоставяне на такива удостоверения, следва да предоставят удостоверението на застрахования в срок от 15 дни от подаване на искането.
- (29) С цел да се осигури необходимата защита на пострадалите при произшествия с моторни превозни средства, държавите-членки не следва да позволяват на застрахователните предприятия да противопоставят на пострадалия изискване за самоучастие.
- (30) Правото да се позовава на застрахователния договор и той да се противопостави директно на застрахователното предприятие е от голямо значение за защитата на пострадалите при произшествия с моторни превозни средства. С цел улесняване ефикасното и бързо уреждане на претенциите и с цел да се избегнат, доколкото е възможно, скъпите съдебни производства, за всички пострадали при произшествия с моторни превозни средства следва да бъде предвидено право на пряк иск срещу застрахователното предприятие, осигуряващо покритие за гражданска отговорност на отговорното лице.
- (31) С цел да се предостави достатъчна защита на пострадалите при произшествия с моторни превозни средства, процедурата за представяне на „мотивирано предложение за обезщетение“ следва да включва всички видове произшествия с такива превозни средства. Същата процедура следва да се прилага *mutatis mutandis* и в случаите, когато претенцията се урежда от системата от национални застрахователни бюра.
- (32) В съответствие с член 11, параграф 2, във връзка с член 9, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела⁽¹⁾ увредените лица могат да завеждат съдебни дела срещу застрахователя на гражданска отговорност в държавата-членка, в която се намира тяхното местоживееене.
- (33) Системата на бюрата, издаващи „Зелена карта“, осигурява лесно уреждане на претенции в държавата на пребиваване на увреденото лице, дори когато другата страна е от друга европейска държава.
- (34) Лицата, увредени в резултат на пътнотранспортно произшествие, което попада в приложното поле на настоящата директива и е настъпило в държава, различна от тяхната държава на пребиваване, следва да имат право да предявят претенцията си в тяхната държава-членка на пребиваване към представител, натоварен с уреждане на претенции, назначен в тази държава от застрахователното предприятие на отговорното лице. Това разрешение би позволило по отношение на вредите, претърпени от увредените лица извън тяхната държава-членка на пребиваване, да бъде приложена процедура, с която те са запознати.
- (35) Системата на представители за уреждане на претенции в държавата-членка на пребиваване на увреденото лице не засяга нито приложимото за всеки отделен случай материално право, нито компетентността на съдилищата.
- (36) Съществуването в полза на увредените лица на право на пряк иск срещу застрахователното предприятие е логично допълнение към назначаването на такива представители и наред с това подобрява правното положение на лицата, увредени при пътнотранспортно произшествие, настъпило извън тяхната държава-членка на пребиваване.
- (37) Следва да се предвиди, че държавата-членка, в която застрахователното предприятие е получило разрешително, задължава предприятието да назначи пребиваващи или установени в другите държави-членки представители за уреждане на претенциите, които да събират цялата необходима информация във връзка с претенции, произтичащи от такива произшествия, и да предприемат необходимите мерки за тяхното уреждане от името и за сметка на застрахователното предприятие, включително чрез изплащането на обезщетение. Тези представители за уреждане на претенции следва да имат достатъчно правомощия да представляват застрахователното предприятие в отношенията с лица, увредени в резултат от такива произшествия, както и да го представляват пред националните органи — включително, при необходимост, и пред съдилищата, доколкото това съответства на правилата на международното частно право за определяне на компетентност.

(1) ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1.

- (38) Дейността на представителя за уреждане на претенции не е достатъчно основание за предоставяне на компетентност на съдилищата в държавата-членка на пребиваване на увреденото лице, ако правилата на международното частно право за определяне на компетентността на съдилищата не предвиждат това.
- (39) Назначаването на представители за уреждане на претенции следва да бъде едно от условията за достъп до застрахователна дейност, посочена в клас 10 от точка А на приложението към Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от живото-застраховане⁽¹⁾, с изключение на гражданската отговорност на превозвача и условията за упражняване на тази дейност. Ето защо това условие следва да бъде включено в единното официално разрешително, предвидено в дял II от Директива 92/49/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с прякото застраховане, различно от живото-застраховането, и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (Трета директива за застраховането, различно от живото-застраховане)⁽²⁾, което се издава от органите на държавата-членка, в която се намира седалището на застрахователното предприятие. Това условие следва да се прилага и за застрахователни предприятия със седалище извън Общността, които са получили разрешително за извършване на застрахователна дейност в държава-членка на Общността.
- (40) Наред с назначаването от страна на застрахователното предприятие на представител в държавата на пребиваване на увреденото лице, следва да се гарантира специалното право на увреденото лице претенцията му да бъде уредена бързо. Поради това в националното право следва да се предвидят подходящи ефикасни и систематични финансови или равностойни административни санкции, например мерки, целящи определено поведение, съчетани с административни глоби, задължение за периодично представяне на отчети на надзорните органи, проверки на място, публикуване на информация в националното официално издание и в печата, спиране на дейността на дружеството (забрана за сключване на нови договори за определен срок), назначаване на специален представител на надзорните органи, който да следи дали дейността се извършва в съответствие със законодателството в областта на застрахователната дейност, отнемане на разрешителното за този вид дейност, санкции за отговорните ръководители и ръководните длъжностни лица, като изброените по-горе санкции може да бъдат наложени на застрахователното предприятие, в случай че то или неговият представител не изпълняват задължението да отправят предложение за обезщетение в разумен срок. Това не следва да засяга прилагането на други мерки, които се считат за подходящи — особено такива, които са предвидени в приложимото във връзка с упражняването на надзор законодателство. Въпреки това, за да може застрахователното предприятие да отправи мотивирано предложение в предвидените срокове, следва да не съществува спор за отговорността и претърпените вреди. Мотивираното предложение за обезщетение следва да бъде в писмена форма и да съдържа елементите, въз основа на които са оценени отговорността и вредите.
- (41) Наред с тези санкции следва да се предвиди, че когато предложението не е отправено в предвидените срокове, върху размера на обезщетението, предложено от застрахователното предприятие или присъдено от съда на увреденото лице, се дължи лихва. Ако в държавите-членки съществуват правила, които уреждат плащането на лихва за забава, посочената разпоредба може да се въведе чрез препращане към тези правила.
- (42) За увредените при пътнотранспортни произшествия лица понякога е трудно да узнаят името на застрахователното предприятие, застраховало гражданската отговорност при използване на моторните превозни средства, участвали в произшествието.
- (43) В интерес на такива увредени лица държавите-членки следва да създадат информационни центрове, чрез които да се осигурява своевременното предоставяне на такава информация, свързана с всякакви произшествия с моторни превозни средства. Информационните центрове следва също така да предоставят на увредените лица и информация за представителите за уреждане на претенции. Необходимо е тези центрове да си сътрудничат и бързо да отговарят на искания за информация относно представителите за уреждане на претенции, отправени от центрове в други държави-членки. Уместно е тези центрове да събират информация за датата на реално прекратяване на застрахователното покритие, а не за датата на изтичане на първоначалния срок на валидност на полицата, ако действието на договора е продължено поради липса на изрично прекратяване.
- (44) Следва да се предвиди специална разпоредба във връзка с превозните средства (например превозни средства на администрацията или военни превозни средства), които са освободени от задължителна застраховка „Гражданска отговорност“.
- (45) Увреденото лице може да има законен интерес да бъде уведомено за самоличността на собственика, обичайния водач или регистрирания държател на превозното средство, например ако увреденото лице може да получи обезщетение само от тези лица, тъй като превозното средство няма валидна застраховка или вредите превишават застрахователната сума, като в такъв случай следва съответно да се предоставя и тази информация.
- (46) Определена предоставяна информация, като името и адреса на собственика или обичайния водач на превозното средство и номера на застрахователната полица или регистрационния номер на превозното средство, представлява лични данни по смисъла на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни⁽³⁾. Поради това обработката на такива данни, необходима за целите на настоящата директива, следва да съответства на националните разпоредби, приети в изпълнение на Директива 95/46/ЕО. Името и адресът на обичайния водач се съобщават само ако това е предвидено в националното законодателство.

(1) ОВ L 228, 16.8.1973 г., стр. 3.

(2) ОВ L 228, 11.8.1992 г., стр. 1.

(3) ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

- (47) За да се гарантира, че увреденото лице няма да остане без обезщетението, на което има право, е необходимо да се създаде орган за изплащане на обезщетения, към който увреденото лице да може да се обръща, когато застрахователното предприятие не е назначило представител, явно бави уреждането на претенцията или не може да бъде установено. Участието на органа за изплащане на обезщетения следва да бъде ограничено до отделни редки случаи, в които застрахователното предприятие не е изпълнило задълженията си въпреки възпиращия ефект на възможните санкции.
- (48) Ролята на органа за изплащане на обезщетения се състои в уреждане на претенцията по отношение на всички претърпени от увреденото лице вреди само в случаи, които могат да бъдат обективно установени, и поради това дейността на този орган следва да се ограничава до проверка дали е отправено предложение за обезщетение по установения ред и в предвидените срокове, без да се прави преценка по същество.
- (49) На юридическите лица, които по закон се суброгират в правата на увреденото лице спрямо лицето, причинило произшествието, или неговото застрахователно предприятие (например други застрахователни предприятия или органи за социална сигурност), не следва да бъде предоставяно право да предявяват аналогична претенция пред органа за изплащане на обезщетения.
- (50) Уместно е органът за изплащане на обезщетения да има право на суброгация, в случай че е обезщетил увреденото лице. За да бъде улеснено упражняването на правата на този орган срещу застрахователно предприятие, което не е назначило представител за уреждане на претенции или явно бави уреждането на претенцията, органът за изплащане на обезщетения в държавата на увреденото лице следва да има и право на автоматично възстановяване на сумата, съчетано със суброгация на органа за изплащане на обезщетения на държавата, в която е установено застрахователното предприятие, в правата на увреденото лице. Този орган има най-добра възможност да предяви регресен иск срещу застрахователното предприятие
- (51) Дори държавите-членки да предвидят, че предявяването на претенция пред органа за изплащане на обезщетения има субсидиарен характер, увреденото лице не следва да бъде задължавано да предявява искане за обезщетение пред лицето, причинило произшествието, преди да го представи пред органа за изплащане на обезщетения. В такъв случай увреденото лице следва да разполага най-малко със същите възможности, както при претенция, предявена пред гаранционния фонд.
- (52) Функционирането на тази система може да се осигури чрез споразумение между създадените или оправомощени от държавите-членки органи за изплащане на обезщетения, с което се определят техните функции и задължения и условията за плащане.
- (53) При невъзможност да бъде установено застрахователното предприятие на превозно средство следва да се предвиди, че краен платец на сумата, която се изплаща на увре-

деното лице, е гаранционният фонд, предвиден за тази цел и намиращ се в държавата-членка, в която обичайно се намира незастрахованото превозно средство, с което е причинено произшествието. При невъзможност за идентифициране на превозното средство също следва да се предвиди, че краен платец е гаранционният фонд, предвиден за тази цел и намиращ се в държавата-членка, в която е настъпило произшествието,

- (54) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на директивите, които са посочени в приложение I, част Б,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

За целите на настоящата директива:

1. „превозно средство“ означава всяко моторно превозно средство, което е предназначено да се движи по суша и може да бъде задвижвано от механична сила, но не се движи по релси, както и всички ремаркета, дори и да не са прикачени;
2. „увредено лице“ означава всяко лице, което има право на обезщетение за вреди, причинени от превозни средства;
3. „национално застрахователно бюро“ означава професионална организация, създадена в съответствие с Препоръка № 5, приета на 25 януари 1949 г. от Подкомитета по автомобилен транспорт на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации, и която обединява застрахователните предприятия, които в дадена държава са получили разрешително да извършват дейност по застраховане на гражданската отговорност при използването на пътни моторни превозни средства;
4. „територия, на която обичайно се намира превозното средство“ означава:
 - а) територията на държавата, в която превозното средство е получило регистрационен номер, независимо дали номерът е постоянен или временен; или
 - б) в случаите, когато не съществува регистрация за определен вид превозно средство, но същото е обозначено със застрахователна табела или отличителен знак, съответстващ на регистрационен номер — територията на държавата, в която са предоставени табелата или знакът; или
 - в) в случаите, когато не съществува нито регистрационен номер, нито застрахователна табела, нито отличителен знак за определени видове превозни средства — територията на държавата по местоживее на държателя; или

- г) в случай че превозното средство няма регистрационен номер или има регистрационен номер, който не му съответства или вече не му съответства, и е участвало в произшествие — територията на държавата, в която е настъпило произшествието, с цел уреждане на претенция съгласно член 2, буква а) или член 10;
5. „зелена карта“ означава международно застрахователно удостоверение, издадено от национално бюро в съответствие с Препоръка № 5, приета на 25 януари 1949 г. от Подкомитета по автомобилен транспорт на Комитета по вътрешен транспорт на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации;
6. „застрахователно предприятие“ означава предприятие, което е получило официално разрешително в съответствие с член 6 или член 23, параграф 2 от Директива 73/239/ЕИО;
7. „установяване“ означава седалище, представителство или клон на застрахователно предприятие по смисъла на член 2, буква в) от Втора директива 88/357/ЕИО на Съвета от 22 юни 1988 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прякото застраховане, различно от животозастраховането, и за формулиране на разпоредби за улесняване на ефективното упражняване на свободата на предоставяне на услуги ⁽¹⁾.

Член 2

Приложно поле

Разпоредбите на членове 4, 6, 7 и 8 се прилагат за превозни средства, които обичайно се намират на територията на държава-членка:

- а) след като е сключен договор между националните застрахователни бюра, съгласно който всяко национално бюро, при условията на неговото национално законодателство в областта на задължителното застраховане, гарантира уреждането на претенции във връзка със застрахователни събития, настъпили на неговата територия и причинени от превозни средства, които обичайно се намират на територията на друга държава-членка, независимо дали те са застраховани или не;
- б) от определената от Комисията дата, след като същата е установила в тясно сътрудничество с държавите-членки, че е сключено такова споразумение;
- в) за срока на сключеното споразумение.

Член 3

Задължение за застраховане на превозни средства

Всяка държава-членка, при спазване на член 5, предприема всички подходящи мерки с цел застраховането на гражданската

отговорност при използването на превозни средства, които обичайно се намират на нейна територия.

Покритите вреди и условията на застраховката се определят в рамките на мерките, посочени в първа алинея.

Всяка държава-членка предприема всички подходящи мерки с цел застрахователният договор да покрива и:

- а) всички вреди, причинени на територията на другите държави, в съответствие с действащото законодателство на тези държави-членки;
- б) всички вреди, претърпени от граждани на държавите-членки по време на пряко пътуване между две територии, в които се прилага Договорът — ако няма национално застрахователно бюро, което да отговаря за прекосяваната територия; в такъв случай вредите се покриват в съответствие с действащото национално законодателство относно задължителното застраховане в държавата-членка, на чиято територия обичайно се намира превозното средство.

Застраховката, посочена в първа алинея, покрива задължително както имуществени вреди, така и телесни увреждания.

Член 4

Проверки на застраховките

Държавите-членки се въздържат от извършване на проверки на застраховките „Гражданска отговорност“ по отношение на превозни средства, които обичайно се намират на територията на друга държава-членка или които обичайно се намират на територията на трета държава и които влизат на тази територия от друга държава-членка. Въпреки това, те могат да извършват несистемни проверки на застраховките, при условие че тези проверки не са дискриминационни и се извършват в рамките на контрол, който не цели единствено проверка на застраховката.

Член 5

Дерогация от задължението за застраховане на превозни средства

1. Всяка държава-членка може да предвиди дерогация от разпоредбите на член 3 по отношение на определени физически или юридически лица, публични или частни, като списък на тези лица се изготвя от съответната държава и се съобщава на останалите държави-членки и на Комисията.

В този случай държавата-членка, която предвижда тази дерогация, предприема подходящи мерки, за да гарантира обезщетяване на всички вреди, причинени на нейната територия и на територията на други държави-членки от превозни средства, принадлежащи на такива лица.

⁽¹⁾ ОВ L 172, 4.7.1988 г., стр. 1.

По-конкретно, тя определя орган или организация в държавата, в която е настъпило на застрахователното събитие, който(която) отговаря за обезщетяването на увредените лица в съответствие със законодателството на тази държава в случаите, когато не се прилага член 2, буква а).

Тя предава на Комисията списъка с лица, освободени от задължителна застраховка, както и на органите или организациите, натоварени с изплащането на обезщетение.

Комисията публикува този списък.

2. Всяка държава-членка може да предвиди дерогация от разпоредбите на член 3 по отношение на определени типове превозни средства или определени превозни средства със специален номер, като техният списък се изготвя от съответната държава и се съобщава на останалите държави-членки и на Комисията.

В този случай държавите-членки гарантират, че превозните средства, посочени в първа алинея, се третират по същия начин както онези, за които не е било спазено задължението за застраховане, посочено в член 3.

Гаранционният фонд на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, може да предяви правата си срещу гаранционния фонд в държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство.

От 11 юни 2010 г. държавите-членки докладват на Комисията за въвеждането и конкретното прилагане на настоящия параграф.

След проучването на тези доклади Комисията представя предложения за замяната или отмяната на тази дерогация, ако е необходимо.

Член 6

Национални застрахователни бюра

Без да се засяга задължението, посочено в член 2, буква а), всяка държава-членка следи при произшествие на нейна територия, преизвикано от превозно средство, което обичайно се намира на територията на друга държава-членка, националното застрахователно бюро да получава информация:

- а) за територията, на която обичайно се намира превозното средство и за регистрационния му номер, ако има такъв;
- б) доколкото е възможно — за данните относно застраховката на превозното средство, които обикновено фигурират в „зелената карта“ и с които разполага държателят на превозното средство, ако тези данни са поискани от държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство.

Всяка държава-членка гарантира също и предаването на информацията, посочена в букви а) и б), от страна на бюрото на националното застрахователно бюро на държавата, на чиято територия обичайно се намира превозното средство, посочено в първа алинея.

ГЛАВА 2

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, КОИТО ОБИЧАЙНО СЕ НАМИРАТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТРЕТА ДЪРЖАВА

Член 7

Национални мерки, отнасящи се до превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава

Всяка държава-членка предприема всички подходящи мерки, за да гарантира, че на нейна територия се допуска движение на превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава и които влизат в територията, в която се прилага Договорът, само ако има застрахователно покритие за евентуално причинени от движението на въпросните превозни средства вреди за цялата територия, в която се прилага Договорът, при условията, предвидени в законодателствата на различните държави-членки относно задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ при използване на превозни средства.

Член 8

Документация относно превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава

1. Всяко превозно средство, което обичайно се намира на територията на трета държава трябва, преди да влезе на територията, в която се прилага Договорът, да бъде снабдено или с валидна „зелена карта“ или с удостоверение за гранична застраховка, което да удостоверява, че превозното средство е застраховано в съответствие с член 7.

Въпреки това, превозните средства, които обичайно се намират в трета държава, се третират като превозни средства, които обичайно се намират в Общността, ако националните бюра на всички държави-членки поотделно гарантират, всяко в съответствие с разпоредбите на собственото си национално законодателство в областта на задължителното застраховане, уреждането на претенции във връзка с настъпили на тяхна територия застрахователни събития, причинени от такива превозни средства.

2. След като установи, в тясно сътрудничество с държавите-членки, че са поети задълженията по параграф 1, втора алинея, Комисията определя видовете превозни средства и датата, от която държавите-членки няма да изискват представяне на документите, посочени в параграф 1, първа алинея.

ГЛАВА 3

МИНИМАЛНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СУМИ ПРИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА

Член 9

Минимални суми

1. Без да се засягат всякакви по-високи гаранции, които държавите-членки могат да предвиждат, всяка държава-членка изисква застраховката, посочена в член 3, да бъде задължителна най-малко по отношение на следните минимални суми:

- а) в случай на телесно увреждане — минимална застрахователна сума 1 000 000 EUR за пострадал или 5 000 000 EUR за събитие, независимо от броя на пострадалите;
- б) в случай на имуществени вреди—1 000 000 EUR за застрахователно събитие, независимо от броя на пострадалите.

Ако е необходимо, държавите-членки могат да въведат преходен период, приключващ най-късно на 11 юни 2012 г., в рамките на който да приведат техните минимални застрахователни суми в съответствие с размерите, предвидени в първа алинея.

Държавите-членки, които въвеждат такъв преходен период, информират Комисията за това и посочват продължителността на преходния период.

Въпреки това, най-късно до 11 декември 2009 г. държавите-членки увеличават размера на гаранциите, така че те да достигнат най-малко половината от размера, предвиден в първа алинея.

2. На всеки пет години от 11 юни 2005 г. или в края на преходния период, предвиден в параграф 1, втора алинея, сумите, посочени в същия параграф, се преразглеждат в съответствие с Европейския индекс на потребителските цени (ЕИПС), предвиден в Регламент (ЕО) № 2494/95.

Размерът на сумите се адаптира автоматично. Тези суми се увеличават с процента на промяна на ЕИПС за съответния период, тоест петте години, непосредствено предхождащи посоченото в първа алинея преразглеждане, като се закръгляват дократно на 10 000 EUR.

Комисията съобщава на Европейския парламент и на Съвета адаптираните суми и осигурява тяхното публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ГЛАВА 4

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ВРЕДИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ НЕИДЕНТИФИЦИРАНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО ИЛИ ОТ ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО, ЗА КОЕТО НЕ Е БИЛО ИЗПЪЛНЕНО ЗАДЪЛЖЕНИЕТО ЗА ЗАСТРАХОВАНЕ, ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 3

Член 10

Органи, натоварени с изплащането на обезщетение

1. Всяка държава-членка създава или оправомощава орган със задачата да изплаща обезщетение в размер, съответстващ най-малко на задължението за застраховане, за имуществени вреди или за телесни увреждания, причинени от неидентифицирано превозно средство или такова, за което не е било изпълнено задължението на застраховане, посочено в член 3.

Първа алинея не засяга правото на държавите-членки да предвидят, че участието на органа има субсидиарен характер, нито правото да предвидят правила по отношение на исковете между органа и лицето или лицата, причинили произшествието,

и другите застрахователи или органи за социална сигурност, които имат задължение да обезщетят пострадалия за същото събитие. Въпреки това държавите-членки не могат да разрешават на органа да изисква от пострадалия, с оглед той да бъде обезщетен, да доказва, че отговорното лице не е в състояние или отказва да плати.

2. Във всеки случай пострадалият може да се обръща директно към органа, който въз основа на информацията, предоставена му от пострадалия по негово искане, е задължен да му даде мотивиран отговор относно евентуалното му участие.

Въпреки това държавите-членки могат да изключат участието на този орган по отношение на лица, качили се доброволно в превозното средство, причинило вредите, когато органът може да докаже, че те са знаели, че то не е било застраховано.

3. Държавите-членки могат да ограничат или да изключат участието на органа в случай на имуществени вреди, причинени от неидентифицирано превозно средство.

Въпреки това, когато органът е изплатил обезщетение за сериозни телесни увреждания на пострадал при същото застрахователно събитие, при което е била причинена имуществена вреда от неидентифицирано превозно средство, държавите-членки не могат да изключат плащането на обезщетение за имуществени вреди на основание, че превозното средство не е идентифицирано. Въпреки това държавите-членки могат да предвидят самоучастие в размер до 500 EUR в тежест на пострадалия, претърпял такива имуществени вреди.

Условията, при които телесните увреждания се считат за сериозни, се определят от законовите или административните разпоредби на държавите-членки, в които е настъпило произшествието. Във връзка с това държавите-членки могат да вземат под внимание, наред с другото, дали увреждането е изисквало болнично лечение.

4. Всяка държава-членка прилага своите закони, подзаконови и административни разпоредби по отношение на участието на органа, без да се засягат всякакви други практики, което са по-благоприятни за пострадалите.

Член 11

Спорове

В случай на спор между органа, посочен в член 10, параграф 1, и застрахователя на гражданската отговорност относно това кой трябва да обезщети пострадалия, държавите-членки приемат подходящите мерки, така че една от тези страни да бъде посочена като задължена първоначално да изплати обезщетението на пострадалия без забавяне.

Ако е взето окончателно решение, съгласно което обезщетението или част от него е трябвало да бъде изплатено от другата страна, то тази друга страна възстановява разходите на страната, която е платила.

ГЛАВА 5

СПЕЦИФИЧНИ КАТЕГОРИИ ПОСТРАДАЛИ, КЛАУЗИ ЗА ИСКЛЮЧЕНИЕ, ЕДИННА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ, ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, ИЗПРАТЕНИ ОТ ЕДНА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА В ДРУГА

Член 12

Специфични категории пострадали

1. Без да се засяга член 13, параграф 1, втора алинея, посочената в член 3 застраховка покрива отговорността за телесни увреждания на всички пътници, освен на водача на моторното превозно средство, които произтичат от използването на моторното превозно средство.

2. Членовете на семейството на застрахования, на водача или на което и да е друго лице, което носи гражданска отговорност при настъпването на застрахователното събитие, която се покрива от застраховката, посочена в член 3, не могат да бъдат изключени от ползването на застраховката за понесените от тях телесни увреждания поради родствената връзка.

3. Застраховката, посочена в член 3, покрива телесни увреждания и имуществени вреди, претърпени от пешеходци, велосипедисти и други лица на пътя, които не използват моторни превозни средства, които вследствие на произшествие с участие на моторно превозно средство имат право на обезщетение съгласно националното гражданско право.

Настоящият член не засяга нито гражданската отговорност, нито размера на обезщетението.

Член 13

Клаузи за изключение

1. Всяка държава-членка предприема всички подходящи мерки, за да гарантира за целите на прилагането на член 3, че всяка законова разпоредба или договорна клауза, съдържаща се в застрахователната полица, издадена в съответствие с член 3, не поражда действие по отношение на исовете на трети пострадали лица при застрахователното събитие, когато тя изключва от застраховката използването или управлението на моторно превозно средство от:

- а) лица, които нямат изрично или мълчаливо разрешение за това,
- б) лица, които нямат свидетелство за управление на МПС, даващо им право да управляват съответното моторно превозно средство,
- в) лица, които нарушават законовите изисквания от технически характер, отнасящи се до състоянието и безопасността на съответното превозно средство.

Въпреки това разпоредбата или клаузата, посочена в първа алинея, буква а), може да бъде противопоставена на лица, които доброволно са се качили в моторното превозно средство, което е причинило вредите, когато застрахователят успее да докаже, че те са знаели, че моторното превозно средство е било откраднато.

Държавите-членки имат право — в случай на застрахователни събития, настъпили на тяхна територия — да не прилагат разпоредбата на първа алинея, ако и доколкото пострадалият може да получи обезщетение за претърпяната вреда от органите за социална сигурност.

2. В случай на откраднати или отнети чрез насилие моторни превозни средства държавите-членки могат да предвидят, че посоченият в член 10, параграф 1 орган ще участва вместо и за застрахователя при условията, посочени в параграф 1 от настоящия член. Когато моторното превозно средство обичайно се намира в друга държава-членка, този орган не може да предяви иск срещу никакъв орган в тази държава-членка.

Държавите-членки, които предвиждат, че посоченият в член 10, параграф 1 орган участва в случай на откраднати или отнети чрез насилие моторни превозни средства, могат да установят за имуществените вреди самоучастие в размер до 250 EUR, което може да се противопостави на пострадалия.

3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всички законови разпоредби и договорни клаузи, съдържащи се в застрахователна полица, които изключват от застрахователно покритие пътник на основание, че той е знаел или е трябвало да знае, че шофьорът на превозното средство е бил под въздействието на алкохол или друго упойващо вещество по време на произшествието, са недействителни по отношение на исовете на такъв пътник.

Член 14

Единна застрахователна премия

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всички полици за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства:

- а) покриват, на базата на единна застрахователна премия за целия срок на договора цялата територия на Общността, включително и всеки период, през който превозното средство остава в друга държава-членка по време на срока на действие на договора; и
- б) гарантират, на базата на същата единна премия, във всяка държава-членка покритието, изисквано съгласно нейното законодателство, или покритието, изисквано съгласно законодателството на държавата-членка, в която обичайно се намира моторното превозно средство, когато това покритие е по-голямо.

Член 15

Превозни средства, изпратени от една държава-членка в друга

1. Чрез дерогация от член 2, буква г), второ тире от Директива 88/357/ЕИО, когато превозното средство се изпраща от една държава-членка в друга, за държава-членка на риска се счита държавата-членка по местоназначение, от момента на приемане на доставката от купувача и за срок от 30 дни, дори ако превозното средство не е било регистрирано в държавата-членка по местоназначение.

2. В случай че превозното средство е участвало в произшествие през периода, посочен в параграф 1 от настоящия член, но не е било застраховано, органът, посочен в член 10, параграф 1, на държавата-членка по местоназначение отговоря за изплащането на обезщетението, предвидено в член 9.

ГЛАВА 6

УДОСТОВЕРЕНИЕ, САМОУЧАСТИЕ, ПРЯК ИСК

Член 16

Удостоверение за претенциите във връзка с отговорността на трето лице

Държавите-членки гарантират, че застрахованият има право да иска по всяко време удостоверение за претенциите във връзка с отговорността на трето лице, свързани с превозното/ите средство/а, покрито/и от застрахователния договор, за срок, обхващащ най-малко последните пет години от договорните взаимоотношения, или относно липсата на такива претенции.

Застрахователят или органът, определен от държавата-членка да предоставя услуги по задължително застраховане или да издава такива удостоверения, издава това удостоверение на застрахования в срок 15 дни от подаване на искането.

Член 17

Самоучастие

Застрахователните предприятия не противопоставят самоучастие на увредените от произшествие лица, във връзка със застраховката, посочена в член 3.

Член 18

Право на пряк иск

Държавите-членки гарантират, че лицата, увредени от произшествие, причинено от превозно средство, покрито от застраховката, посочена в член 3, има право на пряк иск срещу застрахователното предприятие, застраховало гражданската отговорност на отговорното лице.

ГЛАВА 7

УРЕЖДАНЕ НА ПРЕТЕНЦИИ ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СЪБИТИЯ, СВЪРЗАНИ С ПРОИЗШЕСТВИЯ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ЗАСТРАХОВАНИ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 3 ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Член 19

Процедура за уреждане на претенции

Държавите-членки въвеждат процедурата, посочена в член 22, за уреждане на всички претенции за застрахователни събития, свързани с произшествия, причинени от застраховани съгласно член 3 превозни средства.

В случай на претенции, които могат да се уредят чрез системата от национални застрахователни бюра, предвидена в член 2, държавите-членки въвеждат същата процедура като посочената в член 22.

С цел прилагане на тази процедура, всяко позоваване на застрахователно предприятие се тълкува като позоваване на националните застрахователни бюра.

Член 20

Специални разпоредби относно обезщетяването на лица, увредени от произшествия, настъпили в държава-членка, различна от тяхната държава-членка на пребиваване

1. Членове 20—26 имат за цел да установят специални разпоредби, приложими за увредени лица, които имат право на обезщетение за вредите от произшествия, които са настъпили в държава-членка, различна от държавата-членка на пребиваване на увреденото лице, и са причинени в резултат на използването на превозни средства, които са застраховани и обичайно се намират в държава-членка.

Без да се засягат законодателството на трети държави в областта на гражданската отговорност и международното частно право, тези разпоредби се прилагат и за увредени лица, които пребивават в държава-членка и имат право на обезщетение за вредите, претърпени в резултат на произшествия, настъпили в трети държави, чиито национални застрахователни бюра участват в системата „Зелена карта“, когато тези произшествия са причинени при използването на превозни средства, които са застраховани и обичайно се намират в държава-членка.

2. Членове 21 и 24 се прилагат само при произшествия, причинени от използването на превозно средство, което:

- а) е застраховано от установяване в държава-членка, различна от държавата на пребиваване на увреденото лице; и
- б) обичайно се намира в държава-членка, различна от държавата на пребиваване на увреденото лице.

Член 21

Представители за уреждане на претенции

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, с цел всички застрахователни предприятия, които застраховат рисковете, класифицирани в клас 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на гражданска отговорност на превозвача, да назначат представител за уреждане на претенции във всяка държава-членка, различна от тази, в която те са получили своето официално разрешително.

Представителят за уреждане на претенции отговаря за обработката и уреждането на претенции, произтичащи от произшествия в случаите по член 20, параграф 1.

Представителят за уреждане на претенции пребивава или е установен в държавата-членка, в която е назначен.

2. Изборът на представител за уреждане на претенции се извършва по преценка на застрахователното предприятие.

Държавите-членки не могат да ограничават свободата на този избор.

3. Представителят за уреждане на претенции може да действа за сметка на едно или повече застрахователни предприятия.

4. Представителят за уреждане на претенции събира във връзка с последните цялата информация, необходима за уреждане на претенциите, и предприема необходимите мерки за договаряне уреждането на претенциите.

Изискването за назначаване на представител за уреждане на претенции не лишава увреденото лице или неговото застрахователно предприятие от правото да започнат процедура по предявяване на претенциите си пряко срещу лицето, причинило произшествието, или срещу неговото застрахователно предприятие.

5. Представителите за уреждане на претенции трябва да притежават достатъчно правомощия да представляват застрахователното предприятие в отношенията с увредените лица в случаите по член 20, параграф 1 и да удовлетворяват изцяло техните искания за обезщетение.

Те трябва да бъдат в състояние да проучват случаите на официалния език(езици) на държавата-членка на пребиваване на увреденото лице.

6. Назначаването на представител за уреждане на претенции само по себе си не представлява откриване на клон по смисъла на член 1, буква б) от Директива 92/49/ЕИО и представителят за уреждане на претенции не се счита за установяване по смисъла на член 2, буква в) от Директива 88/357/ЕИО или на представителство по смисъла на Регламент (ЕО) № 44/2001.

Член 22

Процедура по обезщетяване

Държавите-членки предвиждат задължения, придружени от подходящи ефективни и систематични имуществени санкции или равностойни административни санкции, с които да се гарантира, че в тримесечен срок от датата, на която увреденото лице е предявило претенцията си за обезщетение пряко пред застрахователното предприятие на лицето, причинило произшествието, или пред неговия представител за уреждане на претенции:

- a) застрахователното предприятие на лицето, причинило произшествието, или неговият представител за уреждане на претенции трябва да отправят мотивирано предложение за обезщетение в случаите, когато не се оспорва отговорността и е установен размерът на вредите; или
- б) застрахователното предприятие, пред което е предявена претенцията за обезщетение, или неговият представител за уреждане на претенции трябва да дадат мотивиран отговор на исканията, включени в претенцията в случаите, когато отговорността се оспорва или не е ясно установена, или размерът на вредите не е установен.

Държавите-членки приемат разпоредби, с които да гарантират, че когато в тримесечния срок не бъде направено предложение, се дължи лихва върху размера на обезщетението, предложено от

застрахователното предприятие или присъдено от съда на увреденото лице.

Член 23

Информационни центрове

1. С цел да бъде дадена възможност на увреденото лице да потърси обезщетение, всяка държава-членка създава или одобряват информационен център, който отговаря за:

- a) воденето на регистър, съдържащ следната информация:
 - i) регистрационни номера на моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на съответната държава;
 - ii) номера на застрахователните полици, свързани с използването на тези превозни средства и покриващи рисковете, класифицирани в клас 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на гражданската отговорност на превозвача, и ако срокът на валидност на полицата е изтекъл — датата на прекратяване на застрахователното покритие;
 - iii) застрахователни предприятия, които застраховат използването на моторни превозни средства срещу рисковете, класифицирани в клас 10 от точка А на приложението към Директива 73/239/ЕИО, с изключение на гражданската отговорност на превозвача, и представители за уреждане на претенции, назначени от тези застрахователни предприятия съгласно член 21 от настоящата директива, чиито имена се съобщават от последните на информационния център в съответствие с параграф 2 от настоящия член;
 - iv) списък на превозните средства във всяка държава-членка, които се ползват от дерогацията от задължението да бъдат покрити от застраховка „Гражданска отговорност“ в съответствие с член 5, параграфи 1 и 2;
 - v) по отношение на превозните средства по подточка iv):
 - наименование на органа или организацията, определени в съответствие с член 5, параграф 1, трета алинея, да изплащат обезщетения на увредените лица в случаите, когато не се прилага процедурата по член 2, параграф 2, буква а), ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 5, параграф 1, първа алинея,
 - наименование на организацията, застраховала превозното средство в държавата-членка, в която то обикчайно се намира, ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 5, параграф 2;
- б) координацията на събирането и разпространението на тези данни; и
- в) оказването на съдействие на правоимащите лица да се запознаят с информацията по буква а), подточки i)–v).

Данните по буква а), подточки i), ii) и iii) трябва се съхраняват в продължение на седем години след прекратяване на регистрацията на превозното средство или прекратяване на застрахователния договор.

2. Застрахователните предприятия по параграф 1, буква а), подточка iii) съобщават на информационните центрове на всички държави-членки името и адреса на представителя за уреждане на претенции, назначен от тях съгласно член 21 във всяка от държавите-членки.

3. Държавите-членки са длъжни да осигурят на увреденото лице в продължение на седем години след произшествието право да получи незабавно от информационния център на държавата на пребиваването си, на държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство или на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, следните данни:

- а) наименование и адрес на застрахователното предприятие;
- б) номер на застрахователната полица; и
- в) наименование и адрес на представителя за уреждане на претенции на застрахователното предприятие в държавата на пребиваване на увреденото лице.

Информационните центрове сътрудничат помежду си.

4. Информационните центрове предоставят на увреденото лице името и адреса на собственика, обичайния водач или регистрирания държател на превозното средство, ако увреденото лице има законен интерес да получи тази информация. За целите на настоящата разпоредба информационният център се обръща към:

- а) застрахователното предприятие; или
- б) органа за регистрация на превозните средства.

Ако превозното средство се ползва от дерогацията по член 5, параграф 1, първа алинея, информационният център съобщава на увреденото лице наименованието на органа или организацията, определени в съответствие с член 5, параграф 1, трета алинея да изплащат обезщетения на увредените лица в случаите, когато не се прилага процедурата по член 2, буква а).

Ако за превозното средство се прилага дерогацията по член 5, параграф 2, информационният център съобщава на увреденото лице наименованието на органа или организацията, застраховали това превозно средство в държавата, в която то обичайно се намира.

5. Без да се засягат задълженията по параграфи 1 и 4, държавите-членки гарантират, че информационните центрове предоставят информацията, предвидена в тези параграфи, на всички лица, участващи в пътнотранспортно произшествие, причинено от застраховано съгласно член 3 превозно средство.

6. Обработката на лични данни, която произтича от параграфи 1—5, трябва да се извършва в съответствие с националните разпоредби, приети в изпълнение на Директива 95/46/ЕО.

Член 24

Органи за изплащане на обезщетения

1. Всяка държава-членка създава или оправомощава орган, натоварен с изплащане на обезщетения на увредените лица в случаите по член 20, параграф 1.

Увредените лица могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка, в която пребивават:

- а) ако в тримесечен срок от датата, на която увреденото лице е предявило претенцията си за обезщетение пред застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, или пред неговия представител за уреждане на претенции, застрахователното предприятие или неговият представител за уреждане на претенции не са дали мотивиран отговор по исканията, включени в претенцията; или
- б) ако застрахователното предприятие не е назначило представител за уреждане на претенции в държавата-членка на пребиваване на увреденото лице в съответствие с член 20, параграф 1; в такъв случай увредените лица не могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения, ако са предявили претенция пряко пред застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, и са получили мотивиран отговор в тримесечен срок от предявяване на претенцията.

Увредените лица не могат да предявяват претенция пред органа за изплащане на обезщетения, ако са предявили съдебен иск пряко срещу застрахователното предприятие.

Органът за изплащане на обезщетения предприема действия в двумесечен срок от датата, на която увреденото лице е предявило пред него претенция за обезщетение, но прекратява участието си, ако застрахователното предприятие или неговият представител за уреждане на претенции впоследствие дадат мотивиран отговор по претенцията.

Органът за изплащане на обезщетения незабавно уведомява:

- а) застрахователното предприятие на превозното средство, при чието използване е настъпило произшествието, или неговия представител за уреждане на претенции;
- б) органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка на установяване на застрахователното предприятие, което е издало полицата;

в) лицето, причинило произшествието, ако е известно,

че пред него е подадена претенция от увреденото лице и че ще се произнесе по претенцията в двумесечен срок от подаването ѝ.

Тази разпоредба не засяга правото на държавите-членки да предвидят, че изплащаните от този орган обезщетения имат субсидиарен или несубсидиарен характер, нито правото им да предвидят уреждане на претенциите между органа и лицето или лицата, причинили произшествието, и други застрахователни предприятия или органи за социална сигурност, които са длъжни да обезщетят увреденото лице за същото произшествие. Държавите-членки не могат да разрешават на органа да наложи за изплащането на обезщетения условия, различни от предвидените в настоящата директива, по-специално условие увреденото лице да докаже по някакъв начин, че отговорното лице не е в състояние или отказва да плати.

2. Органът за изплащане на обезщетения, който е обезщетил увреденото лице в неговата държава-членка на пребиваване, има право да иска възстановяване на изплатената като обезщетение сума от органа за изплащане на обезщетения в държавата-членка, където е разположено установяването на застрахователното предприятие, издало полицата.

В този случай последният орган встъпва в правата на увреденото лице срещу лицето, причинило произшествието, или срещу неговото застрахователно предприятие до размера, до който органът за изплащане на обезщетения в държавата-членка на пребиваване на увреденото лице го е обезщетил за претърпените вреди.

Всяка държава-членка е длъжна да признае суброгацията, предвидена от друга държава-членка.

3. Настоящият член поражда действие:

- а) след сключване на споразумение между създадените или оправомощени от държавите-членки органи за изплащане на обезщетения относно техните задачи и задължения и относно условията за възстановяване на сумите;
- б) на определената от Комисията дата, след като същата е установила в тясно сътрудничество с държавите-членки, че наистина е сключено такова споразумение.

Член 25

Обезщетение

1. Ако превозното средство не може да бъде идентифицирано или в двумесечен срок от произшествието не е възможно да бъде установено застрахователното предприятие, увреденото лице може да представи претенция за обезщетение пред органа за изплащане на обезщетения в своята държава-членка на пребиваване. Обезщетението се изплаща съгласно разпоредбите на членове 9 и 10. В този случай, и при спазване на разпоредбите

на член 24, параграф 2, в полза на органа за изплащане на обезщетения възниква вземане:

- а) към гаранционния фонд на държавата-членка, в която обичайно се намира превозното средство, когато застрахователното предприятие не може да бъде установено;
- б) към гаранционния фонд на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, при неидентифицирано превозно средство;
- в) към гаранционния фонд на държавата-членка, в която е настъпило произшествието, при превозно средство от трета държава.

2. Настоящият член се прилага за произшествия, причинени от превозни средства от трети държави, за които се прилагат членове 7 и 8.

Член 26

Централен орган

Държавите-членки вземат всички необходими мерки, за да улеснят своевременното предоставяне на пострадалите, на техните застрахователи и законни представители на основната информация, необходима за уреждане на претенциите.

Когато е необходимо, тази основна информация се предоставя на разположение в електронен вид в централен архив на всяка държава-членка и е достъпна за всички засегнати от събитието лица, по тяхно изрично искане.

Член 27

Санкции

Държавите-членки определят санкции за нарушаване на приетите от тях в изпълнение на настоящата директива национални разпоредби, като предприемат необходимите мерки, за да осигурят тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите-членки при първа възможност уведомяват Комисията за всички изменения на разпоредбите, приети за прилагане на настоящия член.

ГЛАВА 8

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 28

Разпоредби на националното право

1. В съответствие с Договора държавите-членки могат да запазят или да въведат в сила разпоредби, които са по-благоприятни за увреденото лице от разпоредбите, които са необходими за спазването на настоящата директива.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите на националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 29

Отмяна

Директиви 72/166/ЕИО, 84/5/ЕИО, 90/232/ЕИО, 2000/26/ЕО и 2005/14/ЕО, изменени с директивите, посочени в приложение I, част А, се отменят, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право и за прилагане на директивите, които са посочени в приложение I, част Б.

Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

Член 30

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 31

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 16 септември 2009 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

C. MALMSTRÖM

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЧАСТ А

Отменената директива и списък на нейните последващи изменения

(посочени в член 29)

Директива 72/166/ЕИО на Съвета
(ОВ L 103, 2.5.1972 г., стр. 1)

Директива 72/430/ЕИО на Съвета
(ОВ L 291, 28.12.1972 г., стр. 162)

Директива 84/5/ЕИО на Съвета единствено член 4
(ОВ L 8, 11.1.1984 г., стр. 17)

Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета единствено член 1
(ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14)

Директива 84/5/ЕИО на Съвета
(ОВ L 8, 11.1.1984 г., стр. 17)

Приложение I, точка IX, буква Е от Акта за присъединяване от 1985 г.
(ОВ L 302, 15.11.1985 г., стр. 218)

Директива 90/232/ЕИО на Съвета единствено член 4
(ОВ L 129, 19.5.1990 г., стр. 33)

Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета единствено член 2
(ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14)

Директива 90/232/ЕИО на Съвета
(ОВ L 129, 19.5.1990 г., стр. 33)

Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета единствено член 4
(ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14)

Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
(ОВ L 181, 20.7.2000 г., стр. 65)

Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета единствено член 5
(ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14)

Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета
(ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 14)

ЧАСТ Б

Срокове за транспониране в националното право и за прилагане

(посочени в член 29)

Директива	Срок за транспониране	Дата на прилагане
72/166/ЕИО	31 декември 1973 г.	—
72/430/ЕИО	—	1 януари 1973 г.
84/5/ЕИО	31 декември 1987 г.	31 декември 1988 г.
90/232/ЕИО	31 декември 1992 г.	—
2000/26/ЕО	19 юли 2002 г.	19 януари 2003 г.
2005/14/ЕО	11 юни 2007 г.	—

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Директива 72/166/ЕИО	Директива 84/5/ЕИО	Директива 90/232/ЕИО	Директива 2000/26/ЕО	Настоящата директива
Член 1, точки 1—3				Член 1, точки 1—3
Член 1, точка 4, първо тире				Член 1, точка 4, буква а)
Член 1, точка 4, второ тире				Член 1, точка 4, буква б)
Член 1, точка 4, трето тире				Член 1, точка 4, буква в)
Член 1, точка 4, четвърто тире				Член 1, точка 4, буква г)
Член 1, точка 5				Член 1, точка 5
Член 2, параграф 1				Член 4
Член 2, параграф 2, уводна част				Член 2, уводна част
Член 2, параграф 2, първо тире				Член 2, буква а)
Член 2, параграф 2, второ тире				Член 2, буква б)
Член 2, параграф 2, трето тире				Член 2, буква в)
Член 3, параграф 1, първо изречение				Член 3, първа алинея
Член 3, параграф 1, второ изречение				Член 3, втора алинея
Член 3, параграф 2, уводна част				Член 3, трета алинея, уводна част
Член 3, параграф 2, първо тире				Член 3, трета алинея, буква а)
Член 3, параграф 2, второ тире				Член 3, трета алинея, буква б)
Член 4, уводна част				Член 5, параграф 1, първа алинея
Член 4, буква а), първа алинея				Член 5, параграф 1, първа алинея
Член 4, буква а), втора алинея, първо изречение				Член 5, параграф 1, втора алинея
Член 4, буква а), втора алинея, второ изречение				Член 5, параграф 1, трета алинея
Член 4, буква а), втора алинея, трето изречение				Член 5, параграф 1, четвърта алинея
Член 4, буква а), втора алинея, четвърто изречение				Член 5, параграф 1, пета алинея
Член 4, буква б), първа алинея				Член 5, параграф 2, първа алинея
Член 4, буква б), втора алинея, първо изречение				Член 5, параграф 2, втора алинея

Директива 72/166/ЕИО	Директива 84/5/ЕИО	Директива 90/232/ЕИО	Директива 2000/26/ЕО	Настоящата директива
Член 4, буква б), втора алинея, второ изречение				Член 5, параграф 2, трета алинея
Член 4, буква б), трета алинея, първо изречение				Член 5, параграф 2, четвърта алинея
Член 4, буква б), трета алинея, второ изречение				Член 5, параграф 2, пета алинея
Член 5, уводна част				Член 6, първа алинея, уводна част
Член 5, първо тире				Член 6, първа алинея, буква а)
Член 5, второ тире				Член 6, първа алинея, буква б)
Член 5, заключителна част				Член 6, втора алинея
Член 6				Член 7
Член 7, параграф 1				Член 8, параграф 1, първа алинея
Член 7, параграф 2				Член 8, параграф 1, втора алинея
Член 7, параграф 3				Член 8, параграф 2
Член 8				—
	Член 1, параграф 1			Член 3, четвърта алинея
	Член 1, параграф 2			Член 9, параграф 1
	Член 1, параграф 3			Член 9, параграф 2
	Член 1, параграф 4			Член 10, параграф 1
	Член 1, параграф 5			Член 10, параграф 2
	Член 1, параграф 6			Член 10, параграф 3
	Член 1, параграф 7			Член 10, параграф 4
	Член 2, параграф 1, първа алинея, уводна част			Член 13, параграф 1, първа алинея, уводна част
	Член 2, параграф 1, първо тире			Член 13, параграф 1, първа алинея, буква а)
	Член 2, параграф 1, второ тире			Член 13, параграф 1, първа алинея, буква б)
	Член 2, параграф 1, трето тире			Член 13, параграф 1, първа алинея, буква в)
	Член 2, параграф 1, първа алинея, заключителна част			Член 13, параграф 1, първа алинея, уводна част
	Член 2, параграф 1, втора и трета алинея			Член 13, параграф 1, втора и трета алинея
	Член 2, параграф 2			Член 13, параграф 2
	Член 3			Член 12, параграф 2
	Член 4			—
	Член 5			—

Директива 72/166/ЕИО	Директива 84/5/ЕИО	Директива 90/232/ЕИО	Директива 2000/26/ЕО	Настоящата директива
	Член 6	<p>Член 1, първа алинея</p> <p>Член 1, втора алинея</p> <p>Член 1, трета алинея</p> <p>Член 1а, първо изречение</p> <p>Член 1а, второ изречение</p> <p>Член 2, уводна част</p> <p>Член 2, първо тире</p> <p>Член 2, второ тире</p> <p>Член 3</p> <p>Член 4</p> <p>Член 4а</p> <p>Член 4б, първо изречение</p> <p>Член 4б, второ изречение</p> <p>Член 4в</p> <p>Член 4г</p> <p>Член 4д, първа алинея</p> <p>Член 4д, втора алинея, първо изречение</p> <p>Член 4д, втора алинея, второ изречение</p> <p>Член 5, параграф 1</p> <p>Член 5, параграф 2</p> <p>Член 6</p>	<p>Член 3</p> <p>Член 1, параграф 1</p> <p>Член 1, параграф 2</p> <p>Член 1, параграф 3</p> <p>Член 2, уводна част</p> <p>Член 2, буква а)</p> <p>Член 2, буква б)</p> <p>Член 2, букви в), г) и д)</p> <p>Член 4, параграф 1, първо изречение</p> <p>Член 4, параграф 1, второ изречение</p>	<p>—</p> <p>Член 12, параграф 1</p> <p>Член 13, параграф 3</p> <p>—</p> <p>Член 12, параграф 3, първа алинея</p> <p>Член 12, параграф 3, втора алинея</p> <p>Член 14, уводна част</p> <p>Член 14, буква а)</p> <p>Член 14, буква б)</p> <p>—</p> <p>Член 11</p> <p>Член 15</p> <p>Член 16, първа алинея</p> <p>Член 16, втора алинея</p> <p>Член 17</p> <p>Член 18</p> <p>Член 19, първа алинея</p> <p>Член 19, втора алинея</p> <p>Член 19, трета алинея</p> <p>Член 23, параграф 5</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>Член 20, параграф 1</p> <p>Член 20, параграф 2</p> <p>Член 25, параграф 2</p> <p>—</p> <p>Член 1, точка 6</p> <p>Член 1, точка 7</p> <p>—</p> <p>Член 21, параграф 1, първа алинея</p> <p>Член 21, параграф 1, втора алинея</p>

Директива 72/166/ЕИО	Директива 84/5/ЕИО	Директива 90/232/ЕИО	Директива 2000/26/ЕО	Настоящата директива
			Член 4, параграф 1, трето изречение	Член 21, параграф 1, трета алинея
			Член 4, параграф 2, първо изречение	Член 21, параграф 2, първа алинея
			Член 4, параграф 2, второ изречение	Член 21, параграф 2, втора алинея
			Член 4, параграф 3	Член 21, параграф 3
			Член 4, параграф 4, първо изречение	Член 21, параграф 4, първа алинея
			Член 4, параграф 4, второ изречение	Член 21, параграф 4, втора алинея
			Член 4, параграф 5, първо изречение	Член 21, параграф 5, първа алинея
			Член 4, параграф 5, второ изречение	Член 21, параграф 5, втора алинея
			Член 4, параграф 6	Член 22
			Член 4, параграф 7	—
			Член 4, параграф 8	Член 21, параграф 6
			Член 5, параграф 1, първа алинея, вводна част	Член 23, параграф 1, първа алинея, вводна част
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), вводна част	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), вводна част
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 1	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка i)
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 2	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка ii)
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 3	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка iii)
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 4	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка iv)
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 5, вводна част	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка v), вводна част
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 5, подточка i)	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка v), първо тире
			Член 5, параграф 1, първа алинея, буква а), точка 5, подточка ii)	Член 23, параграф 1, първа алинея, буква а), подточка v), второ тире
			Член 5, параграф 1, втора алинея	Член 23, параграф 1, втора алинея
			Член 5, параграфи 2, 3 и 4	Член 23, параграфи 2, 3 и 4
			Член 5, параграф 5	Член 23, параграф 6
			Член 6, параграф 1	Член 24, параграф 1
			Член 6, параграф 2, първа алинея	Член 24, параграф 2, първа алинея

Директива 72/166/ЕИО	Директива 84/5/ЕИО	Директива 90/232/ЕИО	Директива 2000/26/ЕО	Настоящата директива
Член 9	Член 7	Член 7	Член 6, параграф 2, втора алинея, първо изречение	Член 24, параграф 2, втора алинея
			Член 6, параграф 2, втора алинея, второ изречение	Член 24, параграф 2, трета алинея
			Член 6, параграф 3, първа алинея	Член 24, параграф 3
			Член 6, параграф 3, втора алинея	—
			Член 6а	Член 26
			Член 7, уводна част	Член 25, параграф 1, уводна част
			Член 7, буква а)	Член 25, параграф 1, буква а)
			Член 7, буква б)	Член 25, параграф 1, буква б)
			Член 7, буква в)	Член 25, параграф 1, буква в)
			Член 8	—
			Член 9	—
			Член 10, параграфи 1—3	—
			Член 10, параграф 4	Член 28, параграф 1
			Член 10, параграф 5	Член 28, параграф 2
			Член 11	Член 29
			Член 12	Член 30
			Член 13	Член 27
	Член 31			
	Приложение I			
	Приложение II			